

Partij voor
de Dieren

Gelderland

ChristenUnie
Gelderland

Schriftelijke vragen (art. 39 RvO) aan de voorzitter van Provinciale Staten van Gelderland

Over urgente problemen netcongestie in Gelderland

Inleiding

Afgelopen woensdag kondigde minister Jetten in een Kamerbrief aan dat het Nederlandse elektriciteitsnet onder grote druk staat¹. De verduurzaming en elektrificatie van bedrijven en huishoudens gaat in rap tempo en daarmee komen de Nederlandse klimaatdoelen gelukkig binnen bereik. Maar in deze groei is onvoldoende rekening gehouden met de benodigde uitbreiding van het elektriciteitsnet, zowel hoog- als laagspanning. In Gelderland is de druk nu zo groot dat grootverbruikers nu al geen nieuwe aansluiting op het elektriciteitsnet kunnen krijgen. En als er niet wordt ingegrepen is er straks vanaf 2026 ook geen plek meer voor kleinverbruikers. Dat zou kunnen betekenen dat er straks geen woningen meer op het net kunnen worden aangesloten, geen nieuwe laadpalen worden bijgebouwd en ook kleine bedrijven in de problemen komen. En de transitie naar duurzame energie komt hiermee in gevaar, die nodig is om onze klimaatdoelen te halen.

Deze problemen raken alle Gelderlanders, en raken aan de Provinciale ambities voor woningbouw, elektrificatie van het OV en de overgang naar duurzame energieopwek en energiebenutting. Wij zien daarom graag de volgende vragen beantwoord:

Aanvullende maatregelen

1. Op welke locaties in Gelderland en in welke sectoren liggen de grootste acute knelpunten veroorzaakt door netcongestie?
2. Welke rol zien GS voor zichzelf in het adresseren van knelpunten rond netcongestie?
3. Met welke partijen bent u in gesprek om de knelpunten rondom netcapaciteit te adresseren?
4. Minister Jetten neemt verschillende maatregelen tegen netcongestie. Aan welke maatregelen genoemd in de Kamerbrief gaan GS meewerken?
5. Welke van de "extra onorthodoxe maatregelen" willen GS wel overnemen, en welke niet? Zijn GS bijvoorbeeld bereid om proactief grond beschikbaar te stellen voor elektriciteitsnetten e.a. en om doorlooptijden bij o.a. vergunningsverlening te versnellen? Welke andere maatregelen willen GS nemen om de netverzwaring te versnellen?
6. Hoe zetten GS in op energiebesparende maatregelen om de druk op het net te verlagen?

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/10/18/nieuwe-maatregelen-netcongestie>

7. Vorige Statenperiode is het programma Gelderse Energie Infrastructuur (GEIS) vastgesteld. Daarmee heeft de provincie al een instrumentenkoffer om de netcongestieproblemen op te lossen. Wat is de stand van zaken van dit programma?
8. Welke instrumenten missen nog in GEIS die wel nodig zijn om de congestie op te lossen? Hoe staat het met de lobby naar het Rijk om dit mogelijk te maken?
9. Kunt u schetsen welke consequenties deze grote problemen hebben voor het opstellen en uitvoeren van het P-MIEK?

Duurzame energieopwek

10. In het coalitieakkoord geeft de huidige coalitie aan dat ze uitvoering willen geven aan de afspraken gemaakt in de huidige RES'en. Komt het uitvoeren van deze afspraken nu in gevaar door de netcongestie? Hoeveel nieuwe zon- en windinstallaties staan nu gepland in de RES'en voor 2030 en welk deel van de opgave voor 2030 loopt het risico om niet op tijd aangesloten te worden?
11. Hoe gaat u ervoor zorgen dat inwoners die zelf duurzame energie op willen wekken aangesloten kunnen worden?

Problemen voor woningbouw en bedrijven

12. Hoeveel dragen de huidig geplande maatregelen bij aan het oplossen van het netcongestieprobleem, en hoeveel extra ruimte moet er nog gerealiseerd worden?
13. Hoeveel woningbouwprojecten komen nu acuut in de problemen, en hoe gaat u die problemen oplossen?
14. Hoeveel nieuwe activiteiten van bedrijven kunnen nu al niet meer worden aangesloten, hoe lang moeten ze gemiddeld wachten op een nieuwe aansluiting en welke maatregelen neemt u daartegen?
15. Veel bedrijven willen meewerken aan het realiseren van slimme oplossingen zoals smart grids en slim energiegebruik buiten de spits, maar stuiten daarin op juridische problemen of voelen zich niet gehoord door overheden². Herkent u deze constatering? Hoe werkt u samen met bedrijven aan deze innovatieve oplossingen?
16. Gaat de netcongestie voor problemen zorgen in de elektrificatie van bedrijven en de transitie van gaswarmte naar elektrische verwarming in huizen? Zo ja, welke maatregelen gaat u daartegen treffen?

Samenwerking met andere partijen

17. Met welke partijen bent u in gesprek om de knelpunten rond het uitvoeren van de RES'en te adresseren?
18. Welke partijen zijn betrokken bij het Energyboard Gelderland? Welke oplossingen en maatregelen er in het Energyboard Gelderland zijn besproken en worden genomen? In hoeverre wordt PS betrokken bij de besluitvorming binnen het Energyboard Gelderland?
19. Gaan GS nu politieke sturing en prioritering, zoals vastgelegd in het GEIS, in de praktijk toepassen bij projecten van TenneT en Alliander om zo te kunnen sturen welke projecten we eerst gerealiseerd willen zien?

² <https://www.abnamro.nl/nl/zakelijk/insights/sectoren-en-trends/energie/indikken-oorzaken-en-oplossingen-voor-netcongestie.html>

D66, Frank Cornelisse

GroenLinks, Paul L. Smits

PvdA, Peter Kerris

Volt, Vera Buijs

PvdD, Bart Kuijjer

CU, Marieke van de Beek-Lindhout

CDA, Diede Balduk